

Sygnatura akt I C 506/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 25-08-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Angelika Lewandowska

Protokolant: Konrad Gajdziński

po rozpoznaniu w dniu 13-08-2014 r. w Koninie

na rozprawie sprawy

z powództwa (...)

przeciwko I. M.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. Uznaje za bezskuteczny wniosek pozwanej i dłużnika L. M. dotyczący podziału majątku wspólnego I. M. i L. M. prowadzący do przyznania pozwanej na podstawie postanowienia S. R. w. K. z dnia (...) r. (sygn. akt (...)) własności zabudowanej nieruchomości położonej w K. obręb P. oznaczonej (...) (...) o powierzchni (...) ha dla której S. R. w. K. prowadzi (...) bez spłaty na rzecz L. M., za bezskuteczny w całości wobec powoda, któremu przysługuje wobec L. M. wierzytelność publiczno-prawna z tytułu:

- zaległości w podatku akcyzowym za grudzień 2009 r. oraz maj, czerwiec, lipiec i wrzesień 2010 r. w łącznej wysokości 3.049.532,00 (trzy miliony czterdzieści dziewięć tysięcy pięćset trzydzieści dwa) złotych,
- zaległości w podatku od towarów i usług za grudzień 2009 r. oraz maj, czerwiec, lipiec i wrzesień 2010 r. w łącznej wysokości 738.901,00 (siedemset trzydzieści osiem tysięcy dziewięćset jeden) złotych,
- długu celnego w wysokości 112.970,00 (sto dwanaście tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt) złotych,

wraz z odsetkami za zwłokę liczonymi od wyżej wymienionych zaległości i kosztami egzekucyjnymi.

2. Odstępuje od obciążania powódki kosztami procesu.

Angelika Lewandowska

Sygn. akt I C 506/13

UZASADNIENIE

Powód (...) reprezentowany przez (...) w P.

w pozwie przeciwko I. M. wniósł o uznanie zgodnego wniosku pozwanej i dłużnika L. M. dotyczącego podziału majątku wspólnego I. M. i L. M. prowadzącego do przyznania pozwanej na podstawie postanowienia S. R. w. K. z dnia (...) r. (sygn. akt (...)) własności zabudowanej nieruchomości położonej w K., obręb P. (...) o powierzchni (...) ha, dla której (...) prowadzi (...) bez spłaty na rzecz L. M., za bezskuteczny w całości wobec powoda, któremu przysługuje wobec L. M. wierzytelność publiczno-prawna z tytułu : zaległości w podatku akcyzowym za grudzień 2009 r., maj,

czerwiec, lipiec i wrzesień 2010 r. w łącznej wysokości 3.049.532,00 zł (trzy miliony czterdzieści dziewięć tysięcy pięćset trzydzieści dwa złotych), zaległości w podatku od towarów i usług za grudzień 2009 r., maj, czerwiec, lipiec i wrzesień 2010 r., w łącznej wysokości 738.901,00 zł (siedemset trzydzieści osiem tysięcy dziewięćset jeden złotych), długu celnego w wysokości 112.970,00 zł (sto dwanaście dziewięćset siedemdziesiąt złotych) wraz z odsetkami za zwłokę liczonymi od ww. zaległości i kosztami egzekucyjnymi oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda – zwrotu kosztów postępowania, w tym zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych na rzecz (...).

W uzasadnieniu wskazano, że powodowi przysługuje wobec L. M. wierzytelność publiczno-prawna z tytułu niezapłacenia podatku akcyzowego, podatku towarów i usług oraz niezapłaconego długu celnego za okresy i w wysokościach wymienionych powyżej. Powstanie w/w wierzytelności stanowi efekt prowadzonego śledztwa dotyczącego przemytu z (...) na terytorium (...) (...) znakami m.in. przez L. M., co doprowadziło do skazania go wyrokiem S. R. w. K. z dnia 28.04.2011 r. w sprawie o sygn. akt (...).

Wskazano, że (...) w K. wszczął postępowanie egzekucyjne w dniu (...) r. składając do (...) w P.

dwa wnioski o wszczęcie egzekucji administracyjnej wobec dłużnika L. M.. W toku prowadzonych czynności organ podatkowy ustalił, że pomiędzy pozwaną I. M. a dłużnikiem L. M. doszło w dniu 14.10.2011 r. do zawarcia umowy majątkowej małżeńskiej ustanawiającej rozdzielną majątkową, w wyniku której L. i I. M. wyłączyli obowiązującą dotychczas w ich małżeństwie wspólność majątkową małżeńską. Z kolei w dniu (...) r. S. R. w. K. wydał na zgodny wniosek uczestników postanowienie o podziale majątku małżonków w ten sposób, że własność zabudowanej nieruchomości położonej w K. obręb P. oznaczonej (...) o powierzchni (...) ha, pod adresem (...) dla której S. R. w. K. prowadzi (...) została przyznana I. M. bez spłaty na rzecz L. M.. Powyższa nieruchomość, była jedyną nieruchomością wchodzącą w skład majątku dłużnika i pozwanej w chwili podziału i mogła służyć zaspokojeniu wierzytelności powoda. Zdaniem powoda powyższa czynność została dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, ponieważ wskutek jej dokonania, dłużnik stał się niewypłacalny w wyższym stopniu i swoje roszczenia opiera na podstawie przepisów kodeksu cywilnego regulującego skargę pauliańską (k.2-8).

Pozwana I. M. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa w postępowaniu obejmującym wynagrodzenie w kwocie 7.200 złotych oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa 17 złotych. Pozwana przyznała, że na podstawie złożonego przez nią wniosku o podział majątku wspólnego doszło do przyznania jej prawa własności zabudowanej nieruchomości gruntowej objętej (...) o numerze (...), jednakże zaprzeczyła, aby złożony przez nią wniosek miał charakter wniosku zgodnego wskazując, że złożyła go bez jakichkolwiek uzgodnień z mężem L. M., o czym świadczy uiszczenie pełnej opłaty od wniosku, a nie opłaty niższej od zgodnego wniosku, a L. M. dopiero po doręczeniu wniosku zgodził się na dokonanie podziału. Pozwana podała, że nie zgadza się z tym, że dokonany podział należy traktować jako uzyskaną bezpłatnie przez pozwaną korzyść majątkową. Zaznaczyła, że strony posiadały jeszcze jedną nieruchomość położoną w K., dla której prowadzona była (...) o numerze (...) i aby wywiązać się z orzeczonych prawomocnym wyrokiem karnym zapadłym wobec L. M. w sprawie (...) kary grzywny w wysokości 13.800 zł oraz przypadku osiągniętych korzyści majątkowych w kwocie 116.000 złotych, pozwana razem z mężem doszli do porozumienia, że zabudowana nieruchomość położona we wsi K. zostanie sprzedana, a pieniądze uzyskane ze sprzedaży zostaną przeznaczone na uiszczenie tych należności. W zamian za to, pozwana otrzyma zabudowaną nieruchomość położoną w K. obręb P. w drodze umownego podziału majątku wspólnego. Wskazano, że w celu wywiązania się z tego zobowiązania doszło do zawarcia umowy przedwstępnej sprzedaży nieruchomości w K. i otrzymany przy tej umowie zadatek został przeznaczony na opłacenie zobowiązań wynikających z wyroku skazującego L. M.. Następnie umową z dnia (...) r. małżonkowie M. sprzedali nieruchomość położoną w K.. W celu dokonania uzgodnionego wcześniej podziału majątku, w dniu (...) r. małżonkowie zawarli umowę majątkową małżeńską i ustanowili rozdzielną majątkową. Zaznaczono, że pozwana, po tym jak L. M. nie wykazywał woli wywiązania się z deklaracji o stawieniu się u notariusza, zmuszona była złożyć wniosek o podziału majątku wspólnego. Pozwana wskazała również, że była przekonana, że finansowe konsekwencje wynikające z popełnienia przez jej męża przestępstwa wynikają jedynie z prawomocnego wyroku skazującego i po ich uregulowaniu mąż nie będzie miał żadnych innych związanych z tym czynem zobowiązań czy też długów o charakterze podatkowym. O zobowiązaniach podatkowych męża dowiedziała się po podziale majątku i to w

sposób bardzo ogólny, a szczegóły poznała dopiero wtedy gdy doręczono jej odpis pozwu. Wskazano także, że toczy się sprawa rozwodowa pomiędzy pozwaną a L. M. (k.435-440).

Sąd ustalił, co następuje :

L. M. był od (...) r. mężem pozwanej I. M.. W skład majątku wspólnego małżonków wchodziły dwie nieruchomości. Jedna stanowiła zabudowaną nieruchomość gruntową położoną we wsi K., gmina S., dla której S. R. w. K. prowadzi (...). Druga była zabudowaną nieruchomością gruntową położoną w K., obręb P., oznaczoną w (...) dla której S. R. w. K. prowadzi (...).

Przez P. O. w. K. prowadzone było śledztwo o sygn. (...) przeciwko między innymi L. M., podejrzanemu o popełnienie szeregu przestępstw skarbowych. Na etapie postępowania przygotowawczego (...) dokonał zabezpieczenia grożącej L. M. kary grzywny oraz środków karnych w postaci przepadku korzyści majątkowej albo jej równowartości pieniężnej oraz obowiązku uiszczenia uszczuplonej należności publicznoprawnej, poprzez obciążenie(...) do kwoty (...) zł nieruchomości gruntowych położonych w miejscowości K. i w K. o księgach wieczystych o numerach odpowiednio (...) oraz (...) a także ustanowienie zakazu zbywania oraz obciążania powyższych nieruchomości. Powyższe postanowienie stanowiło podstawę wpisu do (...) zakazu zbywania i obciążania nieruchomości ((...)). Orzeczenie to zostało doręczone L. M. oraz I. M. w dniu 2.02.2011 r.

Wyrokiem z dnia (...) r.S. R. w. K. w sprawie o sygn. akt (...) uznał L. M. za winnego tego, że w okresie najpóźniej od (...) r. do dnia (...) r. w K. oraz miejscowości B., gmina K., powiat (...), działając – wspólnie i w porozumieniu z K. M. – w krótkich odstępach czasu w wykonaniu tego samego zamiaru oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nabywał – co najmniej trzydziestokrotnie – od P. P. oraz innych osób o nieustalonej dotychczas tożsamości, w tym posługujących się imieniem (...) i pseudonimem (...), a następnie przechowywał na terenie posesji przy (...) w K. lub na terenie działki o nr (...) położonej w miejscowości B., gmina K., powiat (...), papierosy różnych marek bez polskich znaków skarbowych akcyzy w łącznej ilości co najmniej 6.142 800 sztuk, a stanowiące przedmiot czynów zabronionych określonych w art. 54 kks w zb. z art. 63 kks w zb. z art. 86 kks w zw. z art. 7 kks, celem późniejszego przewiezienia tych papierosów przez osoby trzecie – drogami województwa (...) i (...), zwłaszcza (...) – na terytorium (...), którym to zachowaniem na uszczuplenie naraził podatek oraz należności celne w łącznej wysokości co najmniej 4.105 361,67 zł (cło – 141 530,12 zł, akcyza 3.179 233,90 zł, VAT – 784 597,65 zł) to jest o przestępstwo skarbowe z art. 65 § 1 kks w zb. z art. 91 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks oraz tego, że w okresie najpóźniej od (...) r. do dnia (...) r. w K. oraz w innych miejscowościach na terenie województwa (...) i (...), działając – wspólnie i w porozumieniu z K. M. – w krótkich odstępach czasu w wykonaniu tego samego zamiaru oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, a zarazem czyniąc sobie z popełnienia tego przestępstwa skarbowego stałe źródło dochodu, chcąc, aby M. W., R. P. i R. O. dokonali czynów zabronionych określonych w art. 65 § 1 kks w zb. z art. 91 § 1 kks w zw. z art. 7 § 1 kks, nakłonił ich do dokonania łącznie co najmniej kilkudziesięciu takich czynów, a następnie kierował wykonaniem przez nich tychże czynów zabronionych, polegających na przewożeniu różnymi pojazdami z (...) na terytorium (...) – drogami województwa (...) i (...), zwłaszcza (...) – papierosów różnych marek bez (...) znaków skarbowych akcyzy w łącznej ilości

co najmniej 6 142 800 sztuk, a stanowiących przedmiot czynów zabronionych określonych

w art. 54 kks w zb. z art. 63 kks w zb. z art. 86 kks w zw. z art. 7 § 1 kks, w ten sposób,

że faktycznie panując nad ich realizacją, w tym mając możliwość podejmowania decyzji

co do ich zainicjowania, prowadzenia, przerywania lub zmiany, zaproponował im –

za stosownym wynagrodzeniem – przewóz tychże papierosów z K. lub z miejscowości B., gmina K., powiat (...), na terytorium (...), a po zaakceptowaniu przez nich tejże propozycji informował ich o miejscu i godzinie planowanych wyjazdów, przekazywał im pojazdy wraz z załadowanym na nich ww. towarem, określał im czas i miejsce wyładunku przewożonego towaru, udzielał im instrukcji i wskazówek co do trasy przejazdu, jak również na bieżąco (telefonicznie) ostrzegał ich o miejscach stacjonowania lub prowadzenia kontroli drogowych przez Policję i kontroli celnych przez służby celne, a jednocześnie zobowiązywał ich do unikania takich kontroli, przy czym w dniu 20.09.2010 r. został zatrzymany – przez funkcjonariuszy (...) w P. – na (...), na (...) w N. na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa skarbowego kierowania wykonaniem przez M. W. i R. O. czynu zabronionego określonego w art. 65 § 1 kks w zb. z art.

91 § 1 kks w zw. z art. 7 § 1 kks tj. przestępstwa skarbowego z art. 9 § 1 kks w zw. z art. 65 § 1 kks w zb. z art. 91 § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 7 § 1 kks. Za powyższe przestępstwa orzeczono wobec L. M. karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby oraz karę łączną grzywny w wymiarze 280 stawek dziennych, przyjmując wysokość każdej stawki na kwotę 50 złotych. Orzeczono wobec L. M. także środek karny w postaci przepadku osiągniętych korzyści majątkowych na rzecz Skarbu Państwa w kwocie 116.000 złotych. Powyższe orzeczenie uprawomocniło się w dniu 6.05.2011 roku.

Po zapadnięciu powyższego wyroku skazującego pomiędzy pozwaną I. M. a L. M. doszło do porozumienia, że na poczet należności wynikających z przedmiotowego wyroku tj. kary grzywny oraz kwoty tytułem przepadku korzyści majątkowej, sprzedadzą wspólną nieruchomość położoną w K.. Natomiast pozwana otrzyma wyłączone prawo własności nieruchomości położonej w K..

W dniu 8.09.2011 r. doszło do zawarcia w formie aktu notarialnego (rep. (...)) nr (...)) przedwstępnej umowy sprzedaży, na podstawie której L. M. oraz pozwana I. M. zobowiązali się sprzedać w stanie wolnym od wszelkich obciążeń na rzecz Z. i B. małżonków C., prawo własności zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej we wsi K., gmina (...), ozn.(...) o powierzchni (...) ha. Przyrzeczona umowa miała zostać zawarta nie później niż po upływie (...) od uprawomocnienia się postanowienia sądowego o (...) w sprawie (...), a następnie objętego (...) prowadzonym przez (...) pod sygn. akt (...), nie później jednak niż do 8.12.2011 r. Cenę przedmiotu umowy strony określiły na kwotę 200.000 złotych, z której to ceny kupujący w dniu sporządzenia umowy zapłacili kwotę zadatku w wysokości 150.000 złotych. Oświadczone, że po otrzymaniu tych środków pieniężnych, L. M. dokona ich wpłaty na rzecz (...) tytułem środka karnego w postaci przepadku osiągniętej korzyści majątkowej w kwocie 116.000 zł oraz grzywny w kwocie 13.800 zł oraz kosztów postępowania sądowego. Reszta ceny sprzedaży tj. 50.000 zł kupujący oświadczyli, że zapłacą sprzedającym w dniu zawarcia przyrzczonej umowy sprzedaży.

Jeszcze tego samego dnia L. M. zaspokoił zobowiązanie wynikające z wyroku S. R. w. K. wydanego w sprawie (...) i wobec tego postanowieniem z dnia (...) r. S. R. w. K. w sprawie (...) uwzględnił wniosek L. M. o uchyleniu postanowień P. O. w. K. z dnia (...) r., sygn. (...) i nakazał wykreślenie m.in. z (...) dot. nieruchomości położonej w K. hipoteki przymusowej oraz zakazu zbywania i obciążania powyższej nieruchomości.

W dniu (...) r. aktem notarialnym (...) nr (...) L. M. oraz pozwana I. M. zawarli ze Z. i B. małżeństwem C. umowę sprzedaży i przenieśli na nich prawo własności nieruchomości położonej w K. dla której S. R. w. K. prowadzi (...)

Aktem notarialnym z dnia (...) r. ((...)) L. M. oraz pozwana I. M. wyłączyli dotychczas obowiązującą w ich małżeństwie wspólność majątkową małżeńską i ustanowili rozdzielność majątkową.

W dniu 17.11.2011 r. (...) w K. wszczął z urzędu wobec m.in. L. M. postępowanie celne w sprawie wprowadzenia na obszar celny (...) papierosów z (...) znakami akcyzy w łącznej ilości 105.200 sztuk. W uzasadnieniu podano, że toczyło się wobec L. M. i innych osób postępowanie karne prowadzone przez P. O. w. K., które następnie zakończyło się skazaniem L. M. wyrokiem S. R. w. K. z (...). w sprawie (...). Wszczęcie postępowania nastąpiło postanowieniami w ilości 72 sztuk, które odnosiły się do danin publicznych, określenia kwoty należnego podatku akcyzowego, podatku od towarów i usług z tytułu wprowadzenia na obszar celny (...) w/w ilości papierosów. Powyższe postanowienia zostały doręczone adresatowi L. M. w dniu 23.11.2011 r.

Decyzjami z dnia 25.01.2012 r. ((...) - (...) (...) oraz (...) - (...) (...)) (...) w K. określił przybliżoną kwotę zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym z tytułu wprowadzenia na obszar celny (...)papierosów z (...) znakami akcyzy w wysokości 3.049.517,00 zł oraz przybliżoną kwotę odsetek za zwłokę która na dzień 25.01.2012 r. wynosiła 554.968,00 zł przybliżoną kwotę zobowiązania podatkowego w podatku od towarów i usług z tego samego tytułu w wysokości 741.507,00 zł z przybliżoną kwotą odsetek za zwłokę wynoszącą na dzień 25.01.2012 r. 135.018,00 złotych, a także przybliżoną kwotę wynikającą z długu celnego na kwotę 117.305,00 zł oraz przybliżoną kwotę odsetek od cła wynoszącą na 25.01.2012 r. 21.772,00 zł. Jednocześnie orzekł o zabezpieczeniu powyższych kwot zobowiązań podatkowych oraz odsetek na majątku L. M. oraz I. M.. W uzasadnieniach decyzji wskazał, że pismem z dnia 22.11.2011 r. wzywano L. M. do złożenia oświadczenia o nieruchomościach i stanie majątkowym oraz prawach majątkowych, które mogą być

przedmiotem hipoteki przymusowej bądź zastawu skarbowego lecz nie udzielono na nie odpowiedzi. Wskazał również, że w toku postępowania ustalono, że L. M. jest właścicielem zabudowanej nieruchomości miejskiej położonej w K. na ul. (...),

nr (...). Powyższe dwie decyzje z 25.01.2012 r. pochodzące od U. C. w K. zostały odebrane w dniu 30.01.2012 r. przez pozwaną I. M..

Pismem złożonym do S. R. w. K. w dniu 13.02.2012r. (sporządzonym w dniu 12.02.2012r.) pozwana wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego jej oraz L. M. poprzez przyznanie jej prawa własności zabudowanej działki gruntu o powierzchni (...) położonej w K., obręb P., oznaczonej (...) dla, której S. R. w. K. prowadzi (...) bez spłat i dopłat na rzecz L. M.. Po doręczeniu odpisu wniosku, pismem z 20.02.2012 r. L. M. zgodził się na podział majątku zaproponowany we wniosku. Postanowieniem z dnia (...) (...) w sprawie (...) dokonał podziału majątku wspólnego I. M. i L. M. w ten sposób, że przyznano I. M. własność zabudowanej nieruchomości położonej w K. obręb P. oznaczonej (...) o powierzchni (...), dla której S. R. w. K. prowadzi (...). Podziału dokonano bez spłat i dopłat na rzecz L. M., a wartość przedmiotu postępowania ustalono na kwotę 250.000 złotych.

Decyzjami z dnia 2.03.2012 r. (...) w K. stwierdził powstanie długu celnego wobec towaru w postaci papierosów (...) znakami akcyzy, określono prawidłową wysokość podatku od towarów i usług, podatku akcyzowego do zapłacenia którego został zobowiązany L. M..

L. M. pismem z dnia 9.03.2012 r. (które wpłynęło do (...) w P. w dniu 12.03.2012 r.) wniósł zarzuty w sprawie prowadzenia postępowania zabezpieczającego na podstawie zarządzeń zabezpieczenia, wynikających z decyzji (...) w K. z 25.01.2012 r. Zarzuty postanowieniem z dnia 27.03.2012 r. D. I. C. w P. zostały uznane za nieuzasadnione.

W dniu 29.03.2012 r. N. U. C. w K. wszczął postępowanie egzekucyjne składając do (...) w P. wnioski o wszczęcie egzekucji administracyjnej wobec L. M. z tytułu niezapłaconych, wymagalnych należności publicznoprawnych.

Powód posiada wobec L. M. wierzytelność publiczno-prawną z tytułu zaległości w podatku akcyzowym za grudzień 2009 r. oraz maj, czerwiec, lipiec i wrzesień 2010 r. w łącznej wysokości 3.049.532,00 zł, zaległości w podatku od towarów i usług za grudzień 2009 r. oraz maj czerwiec, lipiec i wrzesień 2010 r. w łącznej wysokości 738.901,00 zł oraz z tytułu długu celnego w wysokości 112.970,00 zł wraz z odsetkami za zwłokę liczonymi od ww. zaległości i kosztami egzekucyjnymi.

Prowadzone postępowanie nie doprowadziło do wyegzekwowania należnych kwot, albowiem dłużnik L. M. nie jest właścicielem nieruchomości położonej w K. dla której prowadzona jest (...), nie posiada innego majątku z którego byłaby możliwa egzekucja, nie posiada rachunku bankowego, nie pobiera świadczeń emerytalno-rentowych ani zasiłkowych, nie posiada nadpłat z tytułu podatków, nie figuruje również w (...).

W dniu 26.06.2013 r. I. M. wniosła do S. O. w. K. pozew (...) z L. M. przez (...) L. M.. (...) wyrokiem z dnia (...) r. w sprawie (...) rozwiązał przez rozwód małżeństwo pozwanej I. M. i L. M. z winy L. M..

Przyznanie pozwanej I. M. wyłącznego prawa własności nieruchomości położonej w K. oraz (...), nie pociągnęły za sobą zmian w sytuacji mieszkaniowej byłych małżonków i L. M. w dalszym ciągu mieszka razem z pozwaną.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów :

- częściowo zeznań pozwanej I. M. (nagranie 00:11:28 – 00:26:36 – k.464-465, 00:02:28 – 00:32:41 – k.529-530), zeznań świadka A. C. (00:03:01 – 00:22:55 – k.490-491), zeznań świadka Z. C. (00:22:55 – 00:38:30 – k.491), częściowo zeznań świadka L. M. (00:38:30 – 01:00:59 – k.491v-492), zeznań świadka B. P. (00:05:20 – 00:13:51 – k.506), częściowo zeznań świadka K. M. (00:14:02 – 00:27:57 – k.506v-507), zeznań świadka K. C. (00:27:57 – 00:34:35 – k.507),

- dokumentów w postaci : wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej wobec L. M. (k.17-21), decyzji N. U. C. w K. z 2.03.2012 r. (k.28-267), danych o zadłużeniu dot. L. M. (k.269-274), tytułów wykonawczych (k.276-349), decyzji

N. U. C. w K. z 25.01.2012 r. dot. L. M. (k.351-353,354-355), wniosku o zabezpieczenie (k.356), potwierdzenia odbioru (k.357-358, 463), raportu o niemożności dokonania czynności egzekucyjnych (k.380), pism z placówek bankowych (k.382-397,400,402,406), pisma z Z. U. S. (k.398), pisma N. U. S. w K. (k.404), wydruku z poczty elektronicznej (k.408), aktu notarialnego rep. A nr (...) (k.410-412,461-462), postanowienia S. R. w. K. z 27.02.2012 r, sygn. akt (...) (k.414), protokołu ze sprawy(...) (k.415-416), pisma z S. R. w. K. (k.418), wniosku o podział majątku wspólnego (k.420-421), pisma L. M. (k.423), dowodu uiszczenia opłaty (k.443), wyroku S. R. w. K. z (...) r., sygn. akt (...) (k.444-448), aktu notarialnego (...) nr (...) oraz pokwitowania (k.449-454), dowodów wpłat (k.455), aktu notarialnego (...) nr (...) (k.456-460), postanowienia S. R. w. K. z (...), sygn. akt (...) (k.474-477), postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym (k.503-505), informacji N. U. S. w K. (k.515), postanowienia D. I. C. w P. (k.516-517), postanowienia N. U. C. z 17.11.2011 r. wraz z potwierdzeniami odbioru (k.518-525), akt S. R. w. K. o sygn. (...), (...), akt (...), aktS. O. w. K.(...)

Zeznania pozwanej I. M. zostały przez Sąd uwzględnione jedynie w części. Sąd nie dał wiary jej zeznaniom, że nie posiadała zbyt szczegółowej wiedzy na temat zapadłego wobec L. M. wyroku skazującego. Trudno przyjąć, aby pozwana będąc wówczas żoną L. M., nie była zainteresowana z jakiego powodu jest on zobowiązany do zapłaty kary. Co więcej już w toku postępowania karnego zapadło postanowienie o zabezpieczeniu należności ewentualnych kar i środków na mieniu należącym do pozwanej oraz L. M., które stanowiło podstawę wpisu w księdze wieczystej, a pozwana własnoręcznie pokwitowała odbiór tej korespondencji. Nie przekonały również zeznania, aby powodem wystąpienia do Sądu z wnioskiem o podział majątku wspólnego było zwlekanie przez pozwanego z zawarciem umowy przed notariuszem. Pozwana stała na stanowisku, że po spłaceniu należności z wyroku karnego, była przekonana, iż L. M. nie posiada już innych długów. Jednak nie można pominąć tego, że dążyła do dokonania podziału majątku wspólnego i przyznania jej wyłącznego prawa własności do drugiej nieruchomości. Takie zachowanie wskazuje, że pozwana była świadoma jeszcze innych zadłużeń ciążących na L. M., bowiem gdyby rzeczywiście spłata należności z wyroku karnego kończyłaby sprawę zadłużenia jej męża, to wówczas nie zachodziłaby potrzeba, aby w tym momencie dokonywać podziału majątku wspólnego, skoro po jego przeprowadzeniu sytuacja ówczesnych małżonków nie zmieniła się i wspólnie zamieszkiwali (i nadal mieszkają) w tej nieruchomości. Ocenę tą potwierdza okoliczność, że wniosek o podział majątku wspólnego, pozwana złożyła po upływie ok. dwóch tygodni po tym jak pokwitowała odbiór decyzji z U. C. w K. w zastępstwie L. M..

Częściowo zasługiwały na uwzględnienie również zeznania L. M.. Sąd nie uznał za wiarygodne okoliczności, że pozwany nie wiedział o zadłużeniu wobec urzędu celnego, choć potwierdził, że otrzymywał dokumenty z urzędu celnego, lecz tłumaczył się, że w tym okresie nadużywał alkoholu i nie był zorientowany w sprawie. Zeznania te w ocenie Sądu zostały złożone jedynie na potrzeby niniejszego postępowania, a twierdzeniom świadka przeczy okoliczność, iż potwierdzał on własnoręcznie odbiór pism pochodzących od powoda (w tym 72 sztuki postanowień).

W przypadku zeznań świadka A. C. oraz Z. C.

to odnosiły się one do okoliczności zawarcia umowy przedwstępnej sprzedaży nieruchomości w K. i tym zakresie ich zeznania wzajemnie się uzupełniały i były zgodne z zeznaniami I. M. oraz L. M. oraz treściami aktów notarialnych.

Zeznania świadka B. P. Sąd uznał za wiarygodne, choć mało istotne dla ustaleń sprawy, albowiem stanowiły one jedynie relacje z tego co przedstawiła jej pozwana.

Do oceny zeznań świadka K. M. Sąd podchodził z ostrożnością, gdyż świadek jest bratem L. M. oraz został również skazany wyrokiem S. R. w. K. w sprawie (...) Sąd nie dał wiary jego twierdzeniom co do braku świadomości tego, iż oprócz konsekwencji finansowych wynikających z orzeczenia sądu karnego, będzie zobowiązany także do pokrycia zadłużenia z tytułu zobowiązań podatkowych, albowiem pośród dokumentów przedłożonych przez powoda do sprawy, znajdują się decyzje N. U. C. w K. kierowane do świadka, jak również własnoręcznie podpisane potwierdzenia odbioru tych pism.

Mało przydatne dla ustaleń faktycznych okazały się zeznania świadka K. C., bowiem świadek swoją wiedzę na temat okoliczności niniejszej sprawy czerpał z informacji jakie zostały mu przekazane przez pozwaną.

Wartość dowodowa dokumentów nie budziła wątpliwość Sądu, również żadna ze stron nie kwestionowała ich przydatności dla ustaleń w sprawie.

Sąd zważył, co następuje :

Żądanie powoda znajduje oparcie w przepisie art. 527 § 1 k.c., zgodnie z którym, gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

Wierzytelność osoby występującej z powyższym żądaniem powinna istnieć już w chwili dokonywania przez dłużnika zaskarżanej czynności, a musi istnieć najpóźniej w chwili zamknięcia rozprawy. W przedmiotowej sprawie ustalono, iż wierzytelność przysługująca powodowi w dalszym ciągu istnieje i składają się na nie kwoty zaległości w należnościach publicznoprawnych tj. podatku akcyzowym, podatku od towarów i usług oraz długu celnego, będące konsekwencją popełnienia przestępstw skarbowych i skazania dłużnika L. M. wyrokiem S. R. w. K. z dnia (...) r. w sprawie (...)

Obecnie ugruntowane jest stanowisko Sądu Najwyższego, że skarga pauliańska może mieć zastosowanie także do ochrony należności podatkowych czy długu celnego (zob. uchwała 7 sędziów SN z 12.03.2003 r., III CZP 85/02, Lex nr 76145, uchwała SN z 11.04.2003 r., III CZP 15/03, Lex nr 77190, wyrok SN z 28.10.2010 r., II CSK 227/10, Lex nr 672686). Z kolei na podstawie art. 527 § 1 k.c. wierzyciel może zaskarżyć zgodny wniosek dłużnika i pozostałych uczestników postępowania o podział majątku wspólnego, dział spadku i zniesienie współwłasności, jeżeli w wyniku uwzględnienia tego wniosku przedmioty majątkowe objęte podziałem zostały nabyte przez uczestników postępowania niebędących dłużnikami (zob. uchwała SN z 17.06.2010 r., III CZP 41/10, Lex nr 578591). Zdaniem Sądu taki też charakter miał dokonany przez S. R. w. K. w sprawie I Ns 265/12 podział majątku wspólnego i oceny tej nie zmienia okoliczność, że L. M. dopiero w odpowiedzi na wniosek wyraził zgodę na zaproponowany przez pozwaną podział majątku. Żądanie dokonania podziału przedmiotu współwłasności w sposób uzgodniony wspólnie przez współwłaścicieli może bowiem zostać zamieszczone we wniosku o wszczęcie postępowania o zniesienie współwłasności bądź w późniejszym zgodnym oświadczeniu pisemnym lub ustnym. Nieodzowne jest jedynie, by "zgodność" wniosku była niewątpliwa, bowiem nie może ona być domniemywana czy przyjmowana w drodze interpretacji (zob. postanowienie SN z 6.02.2002 r., V CKN 803/00, Lex nr 54351).

Przesłanką skuteczności zaskarżenia czynności dłużnika jest to by spowodowała ona pokrzywdzenie wierzycieli i zgodnie z art. 527 § 2 k.c. czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Stan niewypłacalności oznacza brak możliwości wywiązania się przez dłużnika z zobowiązań finansowych, natomiast pogłębienie niewypłacalności polega na zwiększeniu istniejącej dysproporcji pomiędzy wysokością długów pieniężnych dłużnika a wartością jego majątku dostępnego dla egzekwujących wierzycieli. Istnienie tego rodzaju związku pomiędzy dokonaniem czynności a stanem wypłacalności dłużnika jest więc niezbędną przesłanką uznania jej za bezskuteczną. W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie budzi wątpliwości, że poprzez wyrażenie przez L. M. zgody na zaproponowany przez pozwaną podział majątku wspólnego doszło do pokrzywdzenia wierzycieli. W wyniku tego podziału L. M. wyzbył się wartościowego składnika swojego majątku, z którego mogła być prowadzona egzekucja na rzecz jego wierzycieli, w tym także powoda. Co istotne nieruchomości ta była także jedynym składnikiem majątku dłużnika i wobec podziału, nieruchomości która należała dotychczas do majątku wspólnego stała się odrębną własnością drugiego małżonka, co doprowadziło do zmniejszenia się majątku dłużnika. Na skutek tej czynności wierzyciel został pozbawiony możliwości zaspokojenia się z nieruchomości wspólnej bądź z udziału przypadającego dłużnikowi w tej nieruchomości. Dłużnik L. M. musiał mieć także świadomość, że skutek dokonania przedmiotowej czynności, doprowadzi do niemożności zaspokojenia się wierzycieli. Za nie dające wiary Sąd uznał jego zeznania, iż w chwili zgodnego podziału majątku wspólnego, nie był świadomy toczącego się postępowania

egzekucyjnego, gdyż przedłożone przez powoda dokumenty wskazują, iż kwitował on odbiory pism (w tym 72 sztuki postanowień) pochodzące od Urzędu Celnego w K.. Przeciwno jemu stanowisku przemawia także okoliczność, iż postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte kilka miesięcy po tym jak zapadł wobec niego wyrok skazujący. Warto zauważyć, iż art. 527 § 1 k.c. mówi o „świadomości” a nie „zamiarze” pokrzywdzenia wierzycieli i dlatego też wystarczy jedynie, aby dłużnik zdawał sobie sprawę z tego, że dokonana czynność może pokrzywdzić wierzycieli, przy czym jak zgodnie przyjmuje się w orzecznictwie oraz doktrynie, świadomość ta nie musi obejmować faktu pokrzywdzenia konkretnego wierzyciela. Kolejna przesłanka skargi paulińskiej polega na tym, iż osoba trzecia wie, iż dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela lub przy zachowaniu należytej staranności może się o tym dowiedzieć. W związku z tym, iż ciężar udowodnienia dochodzonego roszczenia spoczywa na wierzycielu (powodzie) co niekiedy mogłoby się wiązać ze znacznymi trudnościami, ustawodawca przewidział szereg domniemań ułatwiających wystąpienie ze skargą paulińską. Według art. 527 § 3 k.c. gdy wskutek czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli korzyść majątkową uzyskała osoba będąca z dłużnikiem w bliskim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Z kolei gdy osoba trzecia nabyła korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli (art. 528 k.c.). Relacja pomiędzy powyższymi przepisami, jest tego rodzaju, że w sytuacji gdy bezpłatna korzyść przypada osobie bliskiej dłużnika, należy zastosować wyłącznie art. 528 k.c. jako przepis dalej idący, z pominięciem art. 527 § 3 i 4 k.c., a dla zaskarżenia czynności prawnej wystarczające jest spełnienie przesłanek z art. 527 § 1 i 2 k.c (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 21.08.2012 r., I ACa 726/12, Lex nr 1312138, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 21.03.2013 r., V ACa 828/12, Lex nr 1298911).

W okolicznościach niniejszej sprawy bezsporną okolicznością było, iż objęta żądaniem w niniejszej sprawie czynność podziału majątku została zdziałana pod tytułem darmym, gdyż pozwana uzyskała przedmiotową nieruchomość bez obowiązku spłaty na rzecz L. M.. Pozwana kwestionowała „bezpłatność” tego przysporzenia wskazując, że w istocie dokonany podział i przyznanie jej prawa własności nieruchomości, stanowiło efekt zawartego wcześniej porozumienia, zgodnie z którym inna nieruchomość będąca współwłasnością pozwanej oraz L. M. zostanie sprzedana na poczet zobowiązań finansowych z wyroku karnego, w zamian za co pozwanej miała przyspaść druga nieruchomość. Z tym zagadnieniem wiąże się kwestia uzyskania przez dłużnika L. M. ekwiwalentu w zamian za korzyść majątkową uzyskaną przez pozwaną. Jakkolwiek w okolicznościach niniejszej sprawy istnienie tego rodzaju porozumienia zostało wykazane, tym niemniej, nie sposób przyjąć, aby czynność podziału majątku miała charakter odpłatny, skoro obiektywnie pozwany na skutek podziału, nie otrzymał żadnego świadczenia wzajemnego, a w chwili jej dokonywania L. M. nie posiadał już żadnych środków finansowych z tytułu sprzedaży wcześniejszej nieruchomości, które zostały w przeważającej części wykorzystane do zaspokojenia należności z wyroku karnego i okoliczność ta była znana pozwanej w chwili podziału. Powód w chwili dokonywania podziału nie dysponował więc od dłużnika „ekwiwalentem”, z którego mógłby się zaspokoić, co przemawia za nieodpłatnym charakterem tej czynności. Dodatkowo należy zauważyć, iż wobec twierdzenia pozwanej o odpłatności czynności podziału majątku to na niej spoczywał ciężar udowodnienia uzyskania przez L. M. świadczenia, które spełniałoby cechę ekwiwalentności. W sprawie nie został przedstawiony wiarygodny dowód świadczący o tym, aby wartość obu nieruchomości spełniała ten wymóg. Sąd dostrzega, iż w akcie notarialnym sprzedaży nieruchomości w K. określono jej wartość na kwotę 200.000 zł, zaś przy podziale majątku, obejmującego nieruchomość w K. oszacowano jej wartość na kwotę 250.000 zł, lecz takie określenie wartości obu nieruchomości odbyło się jedynie na podstawie oświadczenia, a więc z punktu widzenia samych stron, a nie z uwzględnieniem kryteriów obiektywnych.

Należy zauważyć, iż nawet przyjęcie, że pozwana uzyskała korzyść majątkową odpłatnie, nie oznaczałoby automatycznie braku zasadności skargi paulińskiej, bowiem powód powołał się także na domniemanie zawarte w art. 527 § 3 kc. W przepisie tym wprowadzono domniemanie, że osoba trzecia uzyskująca korzyść majątkową „pozostająca w bliskim stosunku z dłużnikiem” w chwili dokonania zaskarżonej czynności wie o jego świadomości. Opierając się na powyższym, powód nie musiał wykazywać, że pozwana wiedziała lub przy dołożeniu należytej staranności mogła się dowiedzieć, iż L. M. działał ze świadomością wierzycieli, bowiem okoliczność ta objęta jest domniemaniami prawnymi. Powód winien natomiast wykazać istnienie owego bliskiego stosunku pomiędzy L. M. a

pozwaną w chwili dokonywania czynności prawnej. Przez „bliski stosunek” rozumie się nie tyle powiązania rodzinne, co faktyczne więzi uczuciowe, przyjaźń, wdzięczność, itp. ogólnie faktyczną bliskość pozwalającą przyjąć, że osoba trzecia mogła znać sytuację majątkową dłużnika i cel jego działań (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 28.02.2013 r., I ACa 870/12, Lex nr 1292644). Zdaniem Sądu powód sprostował temu wymaganiu i na istnienie bliskiego stosunku w przedmiotowej sprawie wskazuje fakt, że w chwili dokonywania podziału majątku wspólnego pozwana oraz dłużnik pozostawali w związku małżeńskim. Oceny tej nie podważa okoliczność, że pozwana jak wskazywała pozostawała już wówczas z mężem w faktycznej separacji. Z punktu widzenia ochrony wierzyciela nie ma znaczenia okoliczność, że pozwana oraz L. M. nie łączyła już wówczas więź uczuciowa i fizyczna, gdyż w świetle okoliczności sprawy nadal łączyła ich więź gospodarcza, wynikająca z prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego oraz wiedzy na temat sytuacji finansowej małżonków. W chwili dokonywania podziału majątku pomiędzy stronami obowiązywała wprawdzie już wówczas rozdzielnosc majątkową jednak została ona zawarta jedynie w celu późniejszego umożliwienia dokonania podziału majątku, a nie tego, aby strony mogły rozpocząć prowadzenie odrębnie swoich spraw finansowych. Pomimo dokonanej rozdzielnosci oraz przyznania pozwanej prawa własności do nieruchomości, pozwana w dalszym ciągu zamieszkuje w nim z L. M.. Z kolei pozwana z żądaniem (...) z L. M. przez(...)wystąpiła dopiero w czasie, w którym toczyło się już przedmiotowe postępowanie. Domniemanie wynikające z art. 527 § 3 kc ma charakter domniemania wzruszalnego i może zostać obalone, o ile osoba trzecia powołuje się na takie okoliczności faktyczne, na podstawie których możliwym byłoby przyjęcie, że istotnie nie wiedziała ona o rzeczywistym zadłużeniu dłużnika i skutkach wynikających dla wierzyciela z dokonania kwestionowanego podziału. Takiego dowodu pozwana jednakże nie przedstawiła i nie jest wystarczającym dla obalenia tego domniemania twierdzenie, że nie miała wiedzy o zobowiązaniach finansowych L. M., zwłaszcza, że okoliczności sprawy przeczą takiemu stanowisku. Nie ulega wątpliwości, iż pozwana wiedziała o treści wyroku skazującego L. M. i o ile można podzielić twierdzenia pozwanej, iż po uregulowaniu należności wynikających z wyroku karnego, nie była ona świadoma, iż L. M. będzie zobowiązany do zapłaty jeszcze innych należności, to jednak stan ten uległ zmianie po tym jak do L. M. kierowane były pisma i decyzje z U. C. w K.. Jedne z nich zostały pokwitowane przez pozwaną i choć twierdziła ona, że nie zapoznawała się z ich treścią, tym niemniej wiedziała, że nadawcą pism jest urząd celny i, że mają one formę postanowień (wynika to z zapisów na potwierdzeniach odbioru). Z zeznań pozwanej wynika, iż powodem takiego porozumienia co do losów majątku małżonków było to, że chciała w ten sposób „zabezpieczyć” przyszłość swoją oraz dzieci. Taka motywacja wskazuje, że liczyła się ona z tym, iż oprócz konsekwencji finansowych z wyroku karnego, mogą powstać w przyszłości również inne zobowiązania z przestępczej działalności L. M.. Pozwana nie obaliła więc domniemania przewidzianego w art. 527 § 3 kc i nie wykazała, że nie miała świadomości co do dokonania przez L. M. kwestionowanej czynności z pokrzywdzeniem wierzycieli.

W tych okolicznościach powództwo podlegało uwzględnieniu i skutkowało uznaniem za bezskuteczny wobec powoda wniosek pozwanej i L. M. dotyczący podziału majątku wspólnego I. M. i L. M. prowadzący do przyznania pozwanej na podstawie postanowienia S. R. w. K. z dnia (...) r. (sygn. akt(...)) własności zabudowanej nieruchomości położonej w K. obręb P. oznaczonej (...)o powierzchni (...) dla której S. R. w. K. prowadzi(...) bez spłaty na rzecz L. M..

O kosztach procesu Sąd orzekł kierując się treścią art. 102 kpc. Pozwana posiada na utrzymaniu dwójkę małoletnich dzieci, z czego jedno jest dzieckiem niepełnosprawnym, na który pozwana otrzymuje zasiłek w kwocie 1260 złotych miesięcznie. Dodatkowo korzysta z pomocy rodziny. W tych okolicznościach Sąd uznał, że sytuacja materialna pozwanej jest na tyle trudna, że uzasadnia ona odstąpienie od obciążania jej kosztami procesu.

SSO Angelika Lewandowska